

Реформування правоохоронних органів Іспанії в умовах консолідації демократії

Анотація. У статті досліджується реформування правоохоронних органів в умовах консолідації демократичного режиму в Іспанії. Автор висвітлює процес формування нової поліцейської системи, створення необхідної правової бази та механізму її реалізації, зміцнення правоохоронних органів.

Ключові слова: консолідація демократії, політична система, суспільна безпека, органи правопорядку, поліція, реформа, модернізація.

Аннотация. В статье исследуется реформирование органов государственной безопасности в условиях консолидации демократического режима в Испании. Автор рассматривает процесс формирования новой полицейской системы, создания необходимой правовой базы и механизма ее реализации, укрепления правоохранительных органов.

Ключевые слова: консолидация демократии, политическая система, реформа, модернизация.

Annotation. In the article reformation of organs of state security is investigated in the conditions of consolidation of the democratic mode in Spain. An author examines the process of forming of the new constabulary system, creation of necessary legal base and mechanism of her realization, strengthening of law enforcement authorities.

Keywords: consolidation of democracy, political system, military powers, policy of defensive, military service, reform, modernization.

Суспільна безпека – складовий елемент національної безпеки, що включає систему захисту суспільства, людини від злочинності, корупції, тіньової економіки, будь-яких форм антисоціальної поведінки, комплекс заходів по запобіганню соціальній напруженості в суспільстві у зв'язку з міжнаціональними, конфесійними, територіальними, політичними, економічними і іншими конфліктами. Таким чином, громадська безпека виражається в рівні захищеності переважно від внутрішніх загроз загальнонебезпечного характеру.

Частина науковців визначає поняття громадської безпеки як сукупність нормальних громадських стосунків, встановлених нормативно-правовими актами, звичаями і традиціями, що забезпечують достатній рівень особистої безпеки членів суспільства і самого суспільства в цілому.

Стан і рівень суспільної безпеки характеризується питомим рівнем злочинів і правопорушень, що впливають на стан безпеки суспільства в цілому і окремих громадян зокрема.

Ототожнення суспільної та національної безпеки, незважаючи на певну близькість і схожість цих понять, необґрунтовано, оскільки перша є лише складовою частиною другої.

Суспільна безпека – виняткова компетенція держави. Особливо важливо забезпечити її в умовах трансформаційних процесів, коли які-небудь зміни призводять до порушення нормального функціонування суспільства, його основних інститутів, сфер тощо. Розв'язання першочергових завдань (економічних і політичних) в перехідних періодах іноді супроводжується актуалізацією питань суспільної безпеки, оскільки в цей час відбувається загострення більшості соціальнозначущих проблем: від суто соціальних до етнічних.

Трансформаційні процеси, що відбуваються в тій чи іншій країні, викликають необхідність дослідження особливостей реформування, функціонування та діяльності державних органів щодо забезпечення суспільної безпеки в умовах суттєвих змін у суспільстві.

Процес дії відповідних органів громадського порядку і правопорядку складний, різноманітний і здійснюється на декількох рівнях управління, з різними за своїм становищем, завданнями та характером діяльності суб'єктами. Усе це припускає чітке правове регулювання стосунків, що виникають при організації застосування внутрішніх військ в особливих умовах по охороні громадського порядку та правопорядку. Воно покликане визначити коло прав і обов'язків суб'єктів і забезпечити

реалізацію цих прав і виконання обов'язків, дотримання законності при організації дії внутрішніх військ.

Проблематика становлення та функціонування правоохоронних органів в іспанській державі в умовах консолідації демократичного суспільства є недослідженою в Україні, тому при вивченні запропонованої теми були використані переважно іспанські джерела та література, а також частково праці російських науковців.

Аналізу понять національної, державної та суспільної безпеки присвячена праця Нахара Х. Е. Автор розмежовує ці поняття. Більш загальним, на його думку, є поняття національної безпеки, яке включає в себе решту інших понять. Історію становлення іспанської поліцейської системи вивчають Лопес Хуліо А. , Туррадо Відал М. Загальні принципи та засади функціонування іспанської поліції містяться у працях Валривераса Санса А. [14;15; 25; 26]

Із змістовними статтями з досліджуваної проблеми можна ознайомитись в періодичному виданні "Записки Цивільної гвардії". Автори публікацій Серрано Перес Ф., Родрігес Галіндо Е., Солорес Арройта Х., Ісу Бельосо М.Х., Сейване Гарсія П., Гарсія де Кортасар Ф., Гарсія Сан Педро Х., Моралес Вільянуева А. висвітлюють питання загальної моделі іспанської поліцейської системи, окремі аспекти автономних та муніципальних поліцій, особливості становлення правоохоронних органів в умовах демократизації іспанського суспільства тощо [4; 5; 6; 7;16; 23; 24; 27].

Серед російських дослідників варто виокремити дисертаційне дослідження Бондарь О. О. "Правові основи організації та діяльності поліції Іспанії" та працю Губанова А.В. "Поліція зарубіжних держав: Організаційно-правові основи, стратегія і тактика діяльності" . Автори висвітлюють процес становлення поліцейської системи в Іспанії, особливості її структури та функціонування. Акцент зроблений на аналізі

нормативно-правової бази, на підставі якої організована діяльність відповідних органів правопорядку [1; 2].

Наукова цінність даної статті полягає в тому, що вперше в українській історичній науці зроблено спробу висвітлити процес реформування органів державної безпеки Іспанії в умовах консолідації демократичного режиму.

В період встановлення демократії в Іспанії, що розпочався після смерті фундатора авторитарного режиму Ф.Франко у листопаді 1975 р., було здійснено ряд реформ. Було вироблено чітке розмежування між Збройними силами і силами громадського порядку. Найважливішим на даному етапі було прийняття нової конституції у 1978 р. Згідно з пунктом 29 статті 149 Конституції до виняткового ведення держави відноситься "охорона громадського порядку, незалежно від можливості створення автономними співтовариствами поліцейських служб в порядку, встановленому у відповідних статутах, і у рамках конституційного закону".

Іспанія – одна з небагатьох країн світу, де Конституція визначає місце поліцейських органів у рамках державного механізму. Відповідно до неї в поліцейську систему країни входять "служби і органи безпеки держави, підлеглі уряду". Одразу після прийняття нової конституції у 1978 р. був виданий закон "Про поліцію". Служби і органи державної безпеки об'єднали власне поліцію (Вищий поліцейський корпус та Корпус національної поліції) та Цивільну гвардію. Верховну владу над службами і органами держбезпеки очолив міністр внутрішніх справ, а безпосереднім керівництвом був наділений директор державної безпеки [8].

Іспанська соціалістична партія Іспанії, що прийшла до влади у жовтні 1982 р., продовжила процес реформування правоохоронних органів, оскільки було цілком зрозумілим, що забезпечення суспільної безпеки в умовах консолідації демократії є важливим чинником успішності

даного процесу. Були зроблені суттєві зрушення в процесі уніфікації іспанських поліцейських підрозділів.

Так, у березні 1984 р. був прийнятий королівський указ "Про структуру і функції органів державної безпеки". Це було спричинено необхідністю впорядкувати поліцейське законодавство, оскільки існувала значна частина розпоряджень, іноді суперечливих. З іншого боку, постала нагода для певної інтеграції між різними поліцейськими службами, збільшення державних витрат для боротьби зі злочинністю та введення в поліцейську сферу сучасних засад управління [20].

Згідно з указом напрям безпеки держави зосередився в наступних керівних центрах: штаб-квартира поліції та штаб-квартира Цивільної гвардії. Як наслідок, даний королівський указ встановив ще одну структуру відповідно до необхідності в даних умовах. У пряму залежність від директора безпеки держави потрапили створені: центр правових справ; центр координації і планування; центр адміністрації, документації і інформатики; центр інформації. Певною мірою закон був модифікований королівським указом від 16 січня 1987 р. Зокрема, були ліквідовані загальна інспекція Національної поліції, відділ економічного управління та інфраструктури, відділ освіти [17].

Надзвичайно важливим кроком в реформуванні правоохоронних органів було прийняття в березні 1986 р. закону "Про служби та органи безпеки", який основною метою визначив "захист прав і свобод громадян, гарантія громадської безпеки за допомогою виконання наступних функцій" (стаття 11):

1. Стежити за виконанням законів і загальними розпорядженнями, виконуючи накази, що надходять від вищестоящих органів у сфері відповідної компетенції.

2. Захищати людей, гарантувати зберігання та охорону речей, які знаходяться в ситуації небезпеки з будь-якої причини.

3. Охороняти публічні будівлі.

4. Стежити за безпекою високопоставлених осіб.
5. Підтримувати та відновлювати, у разі потреби, порядок і громадську безпеку.
6. Запобігати скоєнню злочинів.
7. Викривати злочини, знаходити та затримувати ймовірних підозрюваних, гарантувати ефективні докази злочину, надаючи їх у розпорядження судді або компетентного суду.
8. Виявляти та аналізувати усі дані, що мають відношення до правопорядку та громадської безпеки, планувати і використовувати методи та техніку попередження злочинності.
9. Співпрацювати зі службами цивільної оборони у випадках серйозного ризику, катастрофи або публічного лиха, за умовами, які встановлюються в законодавстві цивільної оборони [10, Р. 9609].

Поліцейська система Іспанії сформувалася з трьох рівнів, співпадаючих з трьома рівнями адміністративного поділу за Конституцією,: 1) місцевого, 2) автономного і 3) центрального, які, розрізняючись за функціями, мали загальну мету: охорона громадського порядку та забезпечення суспільної безпеки.

Загальне управління суспільною безпекою та верховна влада служб і органів безпеки держави залишались за міністром внутрішніх справ, а безпосереднє керівництво – за директором державної безпеки.

Згідно із законом, загальнонаціональна поліція Іспанії була представлена двома підрозділами: Національною поліцією та Цивільною гвардією.

Національна поліція була оформлена як національне озброєне поліцейське формування, але з статусом цивільного інституту. Національна поліція Іспанії діє на основі статті 104 Конституції Іспанії ("Служби безпеки, що підпорядковуються уряду, покликані захищати вільне здійснення прав і свобод і забезпечувати безпеку громадян").

До складу Національної поліції, згідно з наступними законодавчими актами, увійшли генеральні комісаріати судової поліції, наукової поліції, суспільної безпеки, генеральний комісаріат з іноземних громадян і документації, відділ кадрів, відділ економічної і технічної координації.

Судовій поліції відповідали функції по розслідуванню і розкриттю злочинів на усій території Іспанії, особливо злочинів, пов'язаних з наркотиками, організованою, економічною, фінансовою, технологічною злочинністю, а також співпраця з поліцейськими інших країн і керівництво національними конторами Інтерполу та Європолу. Крім того, судова поліція управляла службами, відповідальними за розслідування фінансових злочинів, пов'язаних з грошовими знаками, і співробітничала з відповідними службами іспанського банку з цих питань.

Генеральний комісаріат цивільної безпеки зосередився на: організації та управлінні питань, що стосуються запобігання безладам і, у разі потреби, відновлення порядку та суспільної безпеки; контролі підприємств, персоналу та особистої безпеки; охороні публічних зборів; захисту високопоставлених осіб, будівель та установ, які з певних причин цього потребували.

Генеральний комісаріат по іноземних громадянах був організований для управління службами реєстрації карток іноземців, контролю в'їзду та виїзду з національної території іспанців і іноземців, запобігання, переслідування і розслідування мережі незаконної імміграції, і в загальному режимі займався питаннями, пов'язаними з іноземцями, біженцями, еміграцією та імміграцією.

Генеральний комісаріат наукової поліції був наділений функціями надання служб криміналістики, ідентифікації, аналітичних і технічних досліджень.

Таке структурування Національної поліції дало можливість ефективно розподілити компетенції та спрямувати роботу окремих підрозділів в чітко визначеному напрямку.

Будучи політичним інститутом, покликаним забезпечувати правопорядок та суспільну безпеку, Національна поліція була позбавлена права проводити різноманітні страйки, акції протесту тощо. Для вирішення колективних конфліктів, спірних питань, обґрунтування умов праці поліцейських була створена Рада поліції – представницький орган уряду (міністерства внутрішніх справ) і членів Національної поліції. Представники уряду призначалися безпосередньо міністром внутрішніх справ, а представники членів Національної поліції визначалися за допомогою проведення виборів в лоні Національної поліції. Перші вибори в Раду поліції відбулися в 1987 р. і основними профспілковими об'єднаннями членів Національної поліції визначили Уніфікований поліцейський синдикат, Національну асоціацію уніфікованої поліції, Професійний синдикат уніфікованої поліції, Професійний поліцейський синдикат, Синдикат поліцейських комісарів.

Таким чином, діяльність Іспанської соціалістичної робітничої партії у сфері реформування поліцейських служб привела до появи автономного і демократичного профспілкового руху, активного функціонування синдикатів, наявності реального діалогу з владою, що стало запорукою успішної діяльності служб, які реформувалися, та консолідації демократичного режиму.

Для координації дій Національної поліції в автономних співтовариствах спеціальним королівським указом від 22 лютого 1991 р. було передбачено створення окремих підрозділів Національної поліції, приписаних до автономій. Їх особливістю було те, що вони не являли собою автономних поліцейських підрозділів, а були структурною частиною Національної поліції і підпорядковувались міністерству внутрішніх справ. Так, в 1991 р. був створений підрозділ Національної поліції, приписаний до автономії Галісії, а в 1993 р. були створені підрозділи Національної поліції, приписані до Валенсійської автономії та автономії Андалусії [21].

Цивільна гвардія, на відміну від Національної поліції Іспанії, створювалася як озброєний воєнізований підрозділ, що становив частину служб і органів безпеки держави з конституційною місією захисту вільного здійснення прав і свобод та забезпечення безпеки громадян. Вона використовується для здійснення суворого контролю за станом правопорядку, особливо в екстремальних ситуаціях національного масштабу, коли звичайна поліція не може виконати покладених на неї обов'язків.

Цивільна гвардія увійшла до структури не лише міністерства внутрішніх справ, але і міністерства оборони, і навіть дублює деякі функції Національної поліції. Вона отримала право здійснювати також карний розшук, митний нагляд, охорону всієї території та узбережжя від проникнення контрабандистів. Цивільна гвардія стала найбільш ефективним підрозділом, що здійснює боротьбу з тероризмом.

Члени гвардії отримали статус військовослужбовців і не мали права вступати в політичні партії, створювати власні профспілки, подавати колективні скарги або клопотання. Вони отримали право на індивідуальне вирішення проблемних питань, що встановлювалось спеціальними законодавчими актами.

Основними компетенціями Цивільної гвардії закон 1986 р. визначив наступні:

1. Дотримання похідних даного законодавства про зброю та вибухові речовини.
2. Фіскальна безпека держави та запобігання контрабанді.
3. Контроль за рухом транспорту на міжміських шляхах.
4. Охорона шляхів земної комунікації, берегів, кордонів, портів, аеропортів тощо.
5. Контроль за виконанням розпоряджень, що стосуються охорони природи та довкілля.
6. Конвой ув'язнених і затриманих.

7. Інші функції, які присуджує відповідне законодавство.

За часів війни або облогового стану, Цивільна гвардія залежатиме виключно від міністерства оборони, як це встановив Конституційний закон від 1 липня 1980 р., яким регулюються основні критерії національної оборони та військової організації, і 9 стаття закону "Про служби і органи громадської безпеки" (1986 р.).

До основних одиниць Цивільної гвардії згодом увійшли: вертолітні підрозділи, морська служба, спецвідділ інтервенції, відділ швидкого реагування, підводні служби, сільські групи безпеки, відділ надр, відділ охорони природи.

Іспанська Конституція чітко диференціювала Збройні сили (Сухопутні війська, Флот і Повітряні війська) і служби та органи безпеки. Стаття 8 конституції довіряє першим гарантувати суверенітет і незалежність Іспанії, захищати її територіальну цілісність і конституційний лад, а стаття 104 встановлює, що служби та органи безпеки, залежні від уряду, покликані захищати права та свободу громадян, гарантувати суспільну безпеку. Функції, основні засади діяльності та статут служб та органів безпеки було врегульовано відповідним законом. Розвиток цієї конституційної основи привів до зміни панорамної індикації Цивільної гвардії, яка традиційно була складовою частиною Сухопутних військ. Так, конституційний закон "Про служби та органи безпеки" (1986 р.) і наступні закони "Регламент режиму військового професійного персоналу" (1989 р.) і «Про дисциплінарний режим Цивільної гвардії» (1991 р.) остаточно відокремили Цивільну гвардію від Сухопутних військ [10; 18; 11].

Для розвитку закону "Про служби та органи безпеки" в липні 1989 р. королівським указом приймається "Регламент дисциплінарного режиму Національної поліції". В законі було визначено нові критерії щодо гарантії прав службовців Національної поліції, дисциплінарні проступки (слабкі,

середні, тяжкі), порушення, санкції, компетенції керівних органів тощо. Зокрема, у законі за дуже тяжкий проступок передбачалось: звільнення зі служби; усунення від служби від трьох до шести років. За тяжкий проступок: усунення від служби менш ніж на три роки; переведення зі зміною місця проживання; іммобілізація в послужному списку на період, що не перевищує п'ять років; позбавлення від п'яти до двадцяти днів винагороди та усунення від служби на такий же період. За слабкий проступок: втрата від одного до чотирьох днів винагороди і призупинення функцій на такий же період, який не матиме на увазі іммобілізацію в послужний список. Звільнити зі служби у поліції мав право лише міністр внутрішніх справ [18].

Через подвійне підпорядкування міністерству внутрішніх справ та міністерству оборони, постала необхідність вироблення специфічного дисциплінарного режиму і для Цивільної гвардії – особливого інституту з військовою природою. Тому в червні 1991 р. був прийнятий конституційний закон "Про дисциплінарний режим Цивільної гвардії". В законі також було визначено дисциплінарні проступки членів гвардії, правопорушення, санкції, компетенції керівних органів тощо. Зокрема, звільняти зі служби мав право лише міністр оборони після попередньої доповіді міністра внутрішніх справ [11].

Схожою за структурою був королівський указ "Про дисциплінарний режим Вищого поліцейського корпусу", схвалений ще у липні 1984 р. [19]

Таким чином, іспанське законодавство чітко визначило дисциплінарний режим всіх служб та органів державної безпеки, що призвело до поліпшення функціонування зазначених інституцій та підвищення рівня відповідальності членів Національної поліції та Цивільної гвардії.

Щоб завершити процес приведення у відповідність конституції законодавства про забезпечення суспільної безпеки було необхідно встановити область відповідальності влади в таких сферах як

виготовлення, торгівля, володіння і використання зброї і вибухових речовин; публічні збори; особиста документація співвітчизників і іноземців в Іспанії. Тому, в лютому 1992 р. був схвалений Органічний закон "Про захист суспільної безпеки". Таким чином, був скасований "Закон публічного порядку", прийнятий ще за часів франкізму і який вже був не дієвий. В новому законі регулювалися заходи, пов'язані із зброєю і вибуховими речовинами, відносно публічних спектаклів і розважальних заходів. Окремий розділ був присвячений підтримці та відновленню суспільної безпеки, особливо в умовах серйозних громадських заворушень. Також законом були встановлені санкції, передбачені за порушення конституційних прав і посягання на суспільну безпеку, які градуювались на дуже тяжкі порушення, тяжкі порушення та слабкі порушення [12].

Такі кроки уряду дозволили поліпшити контроль за суспільною безпекою, зосередившись на важливих аспектах політичного та економічного характеру (хоча проблема тероризму не є остаточно вирішеною і до сьогодні). Крім цього, було чітко визначено поняття суспільної безпеки, основні заходи для її забезпечення та санкції за її порушення.

Невідкладними виявились питання, пов'язані з підготовкою кадрів для правоохоронних органів. Як результат, в квітні 1995 р. королівським указом був прийнятий "Регламент про процеси відбору та формування Національного поліцейського корпусу". Так було введено нову систему поліцейської освіти та нові плани освіти, вимоги щодо вступу на службу та кар'єри поліцейського, особливості підвищення кваліфікації членів Національної поліції [22].

Територіальна організація Іспанії припускає існування трьох адміністративних рівнів (національний, автономний та місцевий). Таким чином, кожне місцеве самоврядування отримало право мати власну поліцію або у нього може бути вставлений корпус безпеки в його

організації. Основним нормативним актом, діючим на території автономної області, є статут.

Уряд області отримав значні повноваження у сфері забезпечення безпеки. З цією метою створюються спеціальні поліцейські частини, що знаходяться в прямому підпорядкуванні уряду.

Автономії отримали право підтримувати громадську безпеку згідно з умовами, які встановила стаття 148.1.22 Конституції, відповідний Статут на основі конституційного закону "Про служби і органи безпеки" (розділ 3) і відповідні закони автономій [13].

Керівники поліцейських підрозділів автономій призначалися владою автономії і які були представниками керівництва Збройних сил, служб та органів безпеки.

Компетенції автономних поліцій :

- *з характером власних:* контроль за виконанням розпоряджень і наказів, прийнятих органами автономії; захист громадян, органів та установ автономії; інспекція заходів, запланованих в автономії, оголошення недозволеної діяльності; використання примусу відносно обов'язкового виконання актів або розпоряджень автономії;
- *у співпраці зі службами та органами безпеки держави:* стежити за виконанням законів та інших державних розпоряджень та гарантувати функціонування існуючих служб; брати участь у функціях судової поліції; охороняти публічні простори, захищати та підтримувати порядок у місцях великого скупчення людей [10, Р. 9613].

З метою захисту та забезпечення безпеки області уряд координує свою діяльність з діяльністю центрального уряду. Ця взаємодія передбачає можливість вступу на територію області державних поліцейських формувань на прохання уряду області або в порядку одностороннього

рішення центральних органів влади в умовах облогового або надзвичайного стану. Уряд області, зі свого боку, може затребувати від центрального уряду виведення державних поліцейських формувань, введених за його рішенням, якщо він визнає, що необхідність їх подальшого перебування на території області недоцільна і він сам в змозі контролювати ситуацію. Уряд автономії може здійснювати і інші повноваження, що покладаються на нього чинним законодавством.

У автономіях, які матимуть в розпорядженні власні поліцейські підрозділи, передбачалося право на створення Ради безпеки, до складу якої б входили представники держави та автономії з метою координації діяльності служб і органів безпеки держави та поліцейських підрозділів автономії [10, Р.9614].

Право створювати власні поліцейські підрозділи отримали і муніципалітети відповідно до передбачених положеннями закону "Про служби та органи безпеки" (1986 р.), "Базового закону про місцевий режим" (1985 р.) і в автономному законодавстві.

Поліцейські формування, що створюються органами місцевого самоврядування будь-яких територіальних утворень, безпосередньо підпорядковуються їм, повністю або частково утримуються за рахунок місцевих бюджетів і діючі в межах чітко певної юрисдикції, називаються "муніципальна поліція".

Як правило, муніципалітети надають муніципальну автономію місцевим поліціям по забезпеченню суспільної безпеки, безпеці на дорогах, захисту громадян. Місцева поліція - це цивільний озброєний інститут з ієрархічною структурою та організацією. Місцева поліція взаємодіє з муніципальними радами, в підпорядкуванні яких вона знаходиться, і гарантує забезпечення суспільної безпеки та виконання покладених на неї функцій. Місцева поліцейська влада є своєрідним посередником між органами регіонального самоврядування та власне поліцією.

Компетенції муніципальних поліцій: захищати владу місцевих корпорацій і охороняти будівлі та установи; стежити за безпекою дорожнього руху; брати участь у функціях судової поліції; надавати допомогу у випадках аварій, катастроф або лих (спільно з органами цивільної оборони); здійснювати заходи запобігання злочинам; охороняти публічні місця, співпрацювати зі службами та органами безпеки держави та з поліцією автономій в захисті та підтримці правопорядку в місцях великого скупчення людей; співпрацювати у вирішенні приватних конфліктів, коли їх залучать для цього; інші функції, які присуджує відповідне законодавство [10, Р.9613-9614].

На практиці, в діяльності місцевого поліцейського більше половини його часу йде на надання допомоги та соціального забезпечення, до певної міри поліцейський - громадський працівник. Ми могли б визначати ці функції допомоги в наступних випадках: посередництво в спірних питаннях і конфліктах; транспортування хворих, поранених і психічно хворих; питання, пов'язані із спробами самогубства, алкоголіками, важкими дітьми, наркоманами; правопорушення; невідкладні питання (наприклад, пожежі), екологічний контроль, збір інформації тощо.

Одночасно місцевий поліцейський відіграє роль своєрідного дублера і резерву Національної поліції: службовці муніципальних поліцейських організацій допомагають при проведенні оперативно-розшукових та інших заходів щодо охорони правопорядку, а також інформують про осіб і факти, що представляють для Національної поліції інтерес. При надходженні інформації про злочини поліцейські оперативно приймають необхідні заходи для їх запобігання, припинення і розкриття, повідомляють про це органи державних поліцейських сил і передають їм відповідні матеріали.

У муніципалітетах, у яких буде власний поліцейський підрозділ, передбачалося право на створення місцевих Рад безпеки, які будуть компетентними органами з метою встановлення форми і процедури

співпраці між членами служб і органів безпеки в його територіальній області [10, P.9613-9614].

При всій важливості інституту поліції для розвиненої демократії Іспанії правова основа його діяльності – це не статuti автономних областей і регіональні та муніципальні законодавчі акти, а загальнонаціональне законодавство. Позитивним в умовах широкої автономії Іспанії є те, що найважливіші положення, що регламентують діяльність поліції, закріплені на конституційному рівні, що означає неможливість перетворення поліції у допоміжний орган урядів автономної області, діяльність якого була б спрямована на встановлення контролю над злочинністю лише на території певного автономного співтовариства. Охорона громадського порядку в Іспанії, незалежно від можливості створення автономними співтовариствами поліцейських служб в порядку, встановленому у відповідних статутах у рамках конституційного закону, відноситься до виняткової компетенції держави.

В умовах консолідації демократії пріоритетними стали завдання посилення ролі держави як гаранта безпеки, створення необхідної правової бази і механізму її реалізації; зміцнення правоохоронних органів; включення інших державних структур в попередження і припинення протиправних дій в межах їх компетенції. Саме на це були спрямовані широкомасштабні заходи, здійснювані в різних регіонах Іспанії відповідними органами, цього ж вимагали від них знову прийняті законодавчі акти і, передусім Конституція.

Етап утвердження демократичного режиму супроводжувався розвитком поліцейської системи, соціалізацією поліцейської діяльності, розробкою нових превентивних програм, збільшенням наукових досліджень у сфері охорони правопорядку, поліпшенням співпраці поліції з населенням і зростанням взаємодії поліцейських структур різних рівнів юрисдикції.

Джерела та література:

1. Бондарь Е. О. Правовые основы организации и деятельности полиции Испании : автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата юридических наук: специальность 12.00.02 / Е. О. Бондарь . — М., 2002. — 25 с.
2. Губанов А. В. Полиция зарубежных государств: Организационно-правовые основы, стратегия и тактика деятельности/ А. В. Губанов / М.: МАЭП. 1999. — 101 с.
3. Испания. Конституция и законодательные акты. — М.: Прогресс, 1982. — 351 с.
4. Belloso M. J. Izu. Las Policías Autonómicas y el modelo policial español / Izu Belloso M. J. //Cuadernos de la Guardia Civil. — 1991. — № 5.
5. Cortazar F. Garcia de. La transición y el cambio (1975-1993) / F. Garcia de Cortazar // Cuadernos de la Guardia Civil. — 1994. — № 10.
6. Galindo E. R. La lucha contra el terrorismo // Cuadernos de la Guardia Civil. — 1995. № 12.
7. Garcia P. S. El modelo policial español / P. S. Garcia // Cuadernos de la Guardia Civil. — 1991. — № 5.
8. Ley 55/1978, de 4 de diciembre, de la Policía // Boletín Oficial del Estado: 8 de diciembre de 1978. — № 293. — P. 27782–27785.
9. Ley 7/1985, de 2 de abril, Reguladora de las Bases del Régimen Local // Boletín Oficial del Estado: 3 de abril de 1985. — № 80. — P. 8945–8964.
10. Ley Orgánica 2/1986, de 13 de marzo, de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad // Boletín Oficial del Estado:13 de marzo de 1986. — Num. 63. — P. 9604–9616.
11. Ley Orgánica 11/1991, de 17 de junio, del Régimen Disciplinario de la Guardia Civil // Boletín Oficial del Estado: 18 de junio de 1991. — № 145. — P. 20011–20016.
12. Ley Orgánica 1/1992, de 21 de febrero, sobre Protección de la Seguridad Ciudadana // Boletín Oficial del Estado: 22 de febrero de 1992. — № 46. — P. 6209 –6214.
13. Ley 2/1987, de 7 de abril, de Coordinación de Policías Locales de Castilla-La Mancha // BOE. — № 113 de 12/5/1987. — P. 13809-13811; Ley 7/1987, de 15 de abril, de Coordinación de Policías Locales de Aragón // BOE № 103 de 30/4/1987. — P. 12789-12790; Ley 5/1988, de 11 de julio, de Coordinación de Policías Locales de la Región de Murcia // BOE. — № 109 de 8/5/1989. — P. 13464-13466; Ley 6/1988, de 5 de diciembre, de Coordinación de Policías Locales del Principado de Asturias // BOE. — № 17 de 20/1/1989. — P. 1614-1615; Ley 10/1988, de 26 de octubre, de Coordinación de Policías Locales de las Islas Baleares // BOE. — № 289 de 2/12/1988. — P. 34151-34152; Ley 1/1989, de 8 de mayo, de Coordinación de las Policías Locales de Andalucía // BOE. — № 122 de 23/5/1989. — P. 15353-15356; Ley 1/1990, de 26 de abril, de Coordinación de Policías Locales de Extremadura // BOE. — № 282 de 24/11/1990. — P. 34926–34928; Ley 2/1990, de 4 de abril, de Coordinación de Policías Locales de la Comunidad Valenciana //BOE. — № 127 de 28/5/1990. — P. 14610-14612; Ley 16/1991, de 10 de julio, de las Policías Locales de Cataluña // BOE. — № 190 de 9/8/1991. — P. 26498- 26504; Ley 3/1992, de 23 de marzo, de coordinación de las Policías Locales de Galicia // BOE. — № 128 de 28/5/1992. — P. 18190- 18193; Ley 4/1992, de 8 de julio, de Coordinación de Policías Locales de Madrid // BOE. — № 200 de 20/8/1992. — P. 29142- 29150; Ley 7/1994, de 19 de mayo, de coordinación de Policías Locales de Cantabria // BOE. — № 162 de 8/7/1994. — P. 21916-21920; Ley 7/1995, de 30 de marzo, de coordinacion de policies locales de La Rioja// BOE. — № 119 de 19/5/1995. — P. 14667–14671.
14. López Julio de A. Historia De La Policia Espanola: La Policia Del Reino, La Policia Republicana, La Policia Del Regimen, La Policia Democratica / Julio de A. López. — Edition Hardcover. —2000.

15. Najar Ibañez J. E. Seguridad Nacional, Seguridad del Estado y Seguridad Ciudadana / Jorge Enríque Ibañez Najar. – Bogotá : Universidad Sergio Arboleda, 2005. – 286 p.
16. Pérez F. Serrano: Las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad en la defensa nacional / F. Pérez Serrano// Cuadernos de la Guardia Civil. – 1992. – № 7.
17. Real Decreto 59/1987, de 16 de enero, por el que se modifica el Real Decreto 669/1984, de 28 de marzo, sobre estructura y funciones de los órganos de la Seguridad del Estado // Boletín Oficial del Estado: 20 de enero de 1987. — № 17. – P.1540 a 1542.
18. Real Decreto 884/1989, de 14 de julio, por el que se aprueba el Reglamento de Régimen Disciplinario del Cuerpo Nacional de Policía // Boletín Oficial del Estado: 19 de julio de 1989. — № 171. – P. 22877– 22882.
19. Real Decreto 1346/1984, de 11 de julio, sobre régimen disciplinario del Cuerpo Superior de Policía // Boletín Oficial del Estado: 17 de julio de 1984. — № 170. — P.20918–20921.
20. Real Decreto 669/1984, de 28 de marzo, sobre estructura y funciones de los órganos de la Seguridad del Estado // Boletín Oficial del Estado: 4 de abril de 1984. — № 81. — P.9466–9468.
21. Real Decreto 221/1991, de 22 de febrero, por el que se regula la organización de Unidades del Cuerpo Nacional de Policía adscritas a las Comunidades Autónomas y se establecen las peculiaridades del regimen estatutario de su personal // Boletín Oficial del Estado: 26 de febrero de 1991. — № 49. — P.6536–6536.
22. Real Decreto 614/1995, de 21 de abril, por el que se aprueba el Reglamento de los procesos selectivos y de formación del Cuerpo Nacional de Policía // Boletín Oficial del Estado: 18 de mayo de 1995. — № 118. — P. 14379–14384.
23. San Pedro J. Garcia. La Guardia Civil en la democracia (1975-1993) (Y) // Cuadernos de la Guardia Civil Año 1994. № 10.
24. Solares Arroyta J. La Policía y la Seguridad Pública como campos de estudio de la sociología y otras ciencias sociales // Cuadernos de la Guardia Civil. — 1995. — № 13.
25. Valriveras Sanz A. Cuerpo Nacional de Policía y sistema policial español. Ministerio del Interior. Martial Pons, Ediciones jurídicas y sociales, S. A. Madrid, Barcelona, 1999.
26. Vidal M. Turrado. La Policía en la Historia Contemporánea de España (1766-1986). Madrid Imprenta DIN Impresores, C / Marqués de San Gregorio nº 5. Madrid-28.026. España. — 1995. — ISBN: 84-8150-073-9.
27. Villanueva A. Morales. La Guardia Civil en la democracia (1975-1993) (II) // Cuadernos de la Guardia Civil. — 1994. — № 10.